

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

MUNTANYES DE PRADES

Etapa 11: SIURANA – MAS DE LA BARBA MAS DE L'EXTREMENYO – MAS DE LA NOGUERA COLL ANDREU – PERELLONER DEL CISTERER – PRADES

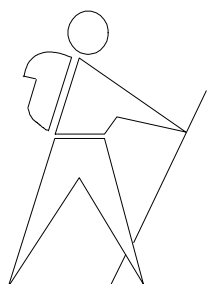
18 de desembre de 2016

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
Cornudella. Esmorzar al bar la Renaixença.	8 h 45 min
Sortida cap a Siurana.	9 h 15 min
Siurana. Inici de l'etapa.	9 h 40 min
Mas de la Barba. Reagrupament.	10 h 20 min
	10 h 30 min
Mirador. Reagrupament.	11 h 15 min
	11 h 20 min
Mas de la Noguera. Reagrupament.	11 h 40 min
	11 h 50 min
Font de Cap Pla. Reagrupament.	12 h 40 min
	12 h 50 min
Prades. Dinar.	13 h 20 min
Sortida cap a Vilanova.	16 h 30 min
Vilanova i la Geltrú.	18 h

Notes.-

- ** Esmorzarem a Cornudella, al cafè Renaixença. Dinarem a Prades; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **mantingueu sempre contacte visual** amb els que us segueixen; si cal espereu-vos. Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, no correu ni aneu massa lents! **(Penseu que aneu en grup).**
- ** **Atenció:** Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge (mitja hora abans de la sortida) **utilitzeu només** el telèfon 609862417 (Manel Vidal).
- ** Els vocals coordinadors d'aquesta sortida són **Joan Andreu (636466829) i Isidre Poch (692620181)**. En tot moment cal respectar les seves indicacions.

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

MUNTANYES DE PRADES

Etapa 11: SIURANA – MAS DE LA BARBA MAS DE L'EXTREMENYO – MAS DE LA NOGUERA COLL ANDREU – PERELLONER DEL CISTERER – PRADES

18 de desembre de 2016

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Sortirem de Siurana per la carretera que puja de Cornudella i ben aviat arribarem al mas de la Barba on podrem admirar l'espectacular alzina, declarada arbre monumental, que hi ha al seu costat. Més endavant, després de passar a frec de les ruïnes del mas de l'Extremenyó, baixarem fins al llit del barranc de la Noguera el qual hauré de passar a gual. A continuació un tram de pujada amb fort pendent ens portarà fins a un magnífic mirador.

Més enllà, després de creuar una zona una mica confusa, un altre tram força costerut ens situarà al costat de les restes del mas de la Noguera. A partir d'aquest punt, tot i que encara seguirem pujant, el pendent ja serà molt suau. D'aquesta manera arribarem al coll d'Andreu que és el punt més elevat del recorregut.

Tot seguit baixarem cap a la font Cap del Pla situada al costat de la carretera que puja d'Alcover i poc després passarem pel costat d'un altre arbre monumental, el perelloner del Cisterer. Abans d'arribar a Prades encara podrem veure un petit pont romànic.

Horari		Distància (km)
Parcial	Total	
0:00	0:00	0,000

Comencem l'etapa a la zona d'aparcament que hi ha a l'entrada de Siurana (739 m); sortim de l'aparcament per la carretera que puja de Cornudella. Per l'esquerra se'ns uneix el camí que ve del nucli de Siurana; pugem lleugerament per l'obaga del turó allargassat que separa la vall del riu Siurana del barranc de l'Estopinyà que podem veure a l'esquerra.

0:04	0:04	0,285
------	------	-------

A l'esquerra deixem els dos camins les dues entrades a l'hotel El Mirador de Siurana (752 m). Passem el punt quilomètric 7 de la carretera; planegem.

0:03 0:07 0,475

Passem per davant de l'entrada al càmping de Siurana (759 m); pugem lleugerament. Deixem alguns camins a la dreta d'accés a finques particulars; planegem.

0:10 0:17 1,205

A la dreta de la carretera queden les restes del corral d'en Pla (750 m). Seguim endavant

0:01 0:18 1,270

Atenció. Cal deixar la carretera i seguir pel camí que surt cap a la dreta (740 m); a l'enforcall hi ha un pal indicador.

Deixem l'accés als terrenys del corral de l'Isidret a la dreta; voregem un tancat ple de cabres (el dia de la preparació). Més endavant deixem un altre camí d'accés al corral: veiem marques de PR.

0:04 0:22 1,530

Arribem en una cruïlla amb un parell de pals indicadors (753 m); el pal de la Secció Excursionista del Reus Deportiu ens senyala la direcció que hem de seguir: cap a la dreta vers els masos de la Barba, de l'Extremenyo i de la Noguera. Les marques del PR segueixen cap a l'esquerra. Pugem lleugerament.

0:02 0:24 1,640

Per l'esquerra se'ns uneix un camí i a la dreta queda un gran dipòsit d'aigua (763 m). En aquest indret hi ha la font de les Codines; pugem.

0:06 0:30 2,020

Trobem un encreuament de camins (781 m); nosaltres hem de seguir pel de la dreta dels dos que mantenen la direcció que portàvem. Hem de travessar una cadena; baixem.

A la dreta tenim una magnífica panoràmica de la vall del riu Siurana amb el puig de Gallicant a l'altre vessant.

0:06	0:36	2,335	Reagrupament
------	------	-------	--------------

Arribem davant de la monumental alzina del mas de la Barba (771 m); les restes del mas queden a la dreta.

Per seguir hem d'anar a buscar un senderol que surt cap a l'esquerra amb senyals grocs-blaus. Pugem per dins del bosc.

0:03	0:39	2,485
------	------	-------

Desemboquem en un camí (797 m); l'hem de seguir cap a la dreta. Una mica més endavant deixem un trencall que puja cap a l'esquerra.

0:02	0:41	2,620
------	------	-------

Trobem una bifurcació (797 m); hem d'anar per la branca de la dreta. Continuem per dins del bosc; planegem i més endavant baixem lleugerament.

0:09	0:50	3,280
------	------	-------

Després d'una breu pujada el camí bifurca (792 m); hem de rebutjar les dues branques del camí que van cap a l'esquerra i continuar per un senderol que segueix en la direcció que portàvem.

En aquesta zona, cap a la dreta, amagades ran del cingle, hi ha les restes del mas del Gravat.

El senderol va planejant al caire del barranc de la Noguera.

0:05	0:55	3,540
------	------	-------

Després de passar a frec d'un petit sostre deixem un senderol que baixa amb fort pendent cap a la dreta (780 m). Pugem i planegem ran del cingle.

0:05	1:00	3,775
------	------	-------

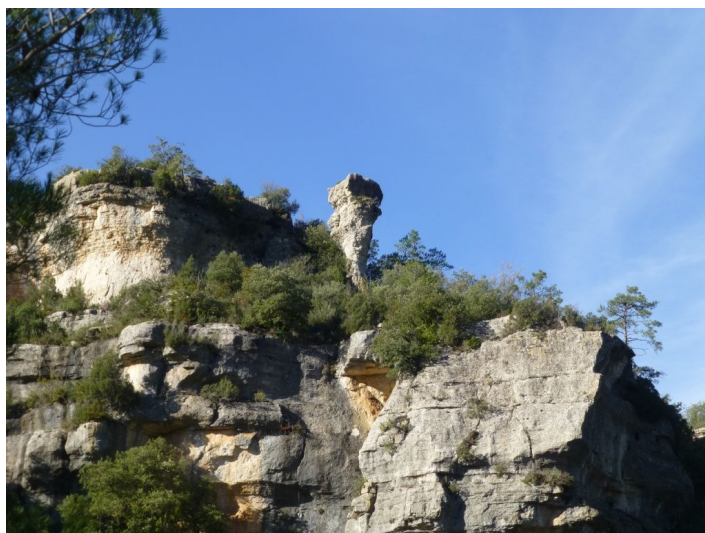
Arribem als camps del mas de l'Extremenyo les ruïnes del qual veiem una mica més endavant (792 m). Hem d'anar cap a la dreta vers un pal de senyalització que indica el Camí Ral de Siurana a Prades. Arribats al pal hem d'anar cap a la dreta per baixar vers el llit del torrent de la Noguera.

Baixem primer travessant uns rocallissos i després seguint un camí amb restes de sòl empedrat. El camí fa giragonses però amb tendència anar aigües amunt del barranc de la Noguera, cap al peu del cingle sobre el qual s'assenta el mas de l'Extremenyo.

0:08	1:08	4,000
------	------	-------

Arribem al llit del barranc de la Noguera (734 m). Després de travessar-lo a gual desemboquem en un senderol transversal; hem de seguir-lo cap a l'esquerra, pujant pel costat del llit del barranc aigües amunt.

Una mica més endavant deixem un trencall poc marcat a l'esquerra i fem un marcat gir cap a la dreta. Pugem.

0:03 1:11 4,090

Atenció. El senderol fa un gir cap a l'esquerra i uns metres més endavant l'hem de deixar per tal d'agafar un trencall que puja cap a l'esquerra amb fort pendent (750 m).

El senderol s'acosta vers una paret de roca i abans d'arribar-hi gira cap a la dreta.

0:04 1:15 4,190

El senderol bifurca; hem de deixar la branca que segueix endavant planejant i més embrossada i seguir per la que puja cap a l'esquerra.

Pugem per unes graonades de rocallissos.

0:05 1:20 4,335 **Reagrupament**

Desemboquem en una petita esplanada (813 m); l'hem de travessar tot deixant un camí a la dreta i continuar per un senderol que surt per l'altra banda, cap a la dreta, pujant per entremig del bosc.

Nota.- En aquest punt és interessant acostar-se a l'extrem esquerra de l'esplanada, passant per damunt dels grans blocs de pedra, per tal d'anar a contemplar la panoràmica de la vall del barranc de la Noguera que hem travessat.

0:04 1:24 4,500

Desemboquem en un camí transversal (847 m). L'hem de seguir cap a l'esquerra; planegem i més endavant pugem.

0:03 1:27 4,675

Arribem en una cruïlla (860 m). Hem de continuar pel camí de l'esquerra; planegem.

0:02 1:29 4,815

El camí s'acaba en un camp on hi ha un parell de banyeres (865 m). **Atenció**. A partir d'ací i fins arribar al torrent que passa per sota del mas de la Noguera el senderol està molt poc marcat i molt embrossat; si us plau, espereu que us el senyali alguna persona que sàpiga per on va.

S'han de vorejar les banyeres deixant-les a la dreta i anar cap al final del camp cap a la dreta, al costat del marge. El senderol segueix endavant per dins d'un bosquet seguint un escorrentiu d'aigües; més enllà cal baixar una mica cap a l'esquerra i tot seguit girar cap a la dreta per anar a travessar el llit del torrent.

Un cop travessat el torrent (854 m) se surt del bosquet i es troba el senderol ben marcat que puja amb fort pendent vers el mas de la Noguera.

0:10 1:39 5,060 **Reagrupament**

Desemboquem en una esplanada (892 m); una mica més enllà, a la dreta hi ha les restes del mas de la Noguera.

Hem de continuar pel camí d'accés al mas que surt endavant tot deixant les seves restes a la dreta.

0:03 1:42 5,195

Quan el camí fa un marcat revolt cap a l'esquerra (903 m) el deixem per continuar per un senderol que s'enfila mantenint la direcció que portàvem.

0:02 1:44 5,255

Retornem al camí i el seguim cap a la dreta (915 m).

0:03 1:47 5,455

Per la dreta se'ns uneix un camí (922 m). Pugem lleugerament.

Passem per un tram amb grans reguerots.

0:09 1:56 6,045

Passem pel costat d'una bassa natural que queda a la dreta del camí (957 m). Seguim pujant.

0:06 2:02 6,470

Desemboquem en un camí transversal (982 m). Aquest és el camí que ve dels Masos de la Febró; hem de seguir-lo cap a l'esquerra.

0:02 2:04 6,615

Arribem al coll d'Andreu on trobem la pista que ve de Siurana per la banda dels cingles de la Gritella; a l'enforcall hi ha un pal indicador (982 m); hem d'anar cap a la dreta en direcció a Prades.

0:02 2:06 6,735

A l'esquerra deixem el camí que va cap a Prades passant pel coll del Vidrier (987 m). En aquest punt retrobem els pals de senyalització del Camí Natural Muntanyes de Prades que havíem vist en fer les primeres etapes del tomb. Seguim endavant; baixem.

Passem per una zona on hi ha molts pins de doble besa!

0:05 2:11

Passem pel punt quilomètric 24 del Camí Natural Muntanyes de Prades.

0:01 2:12 7,140

A l'esquerra del camí podem veure-hi les restes d'un forn de calç (965 m).

0:08 2:20 7,740

Per la dreta se'n uneix un camí (951 m); a l'enforcall hi ha un pal indicador.

0:05 2:25 8,095 **Reagrupament**

Passem pel costat d'una gran bassa, pugem una mica, passem pel punt quilomètric 25 del Camí Natural Muntanyes de Prades i arribem a la font de Cap Pla que queda a l'esquerra del camí, just abans d'arribar a la carretera T-704 que puja d'Alcover cap a Prades (945 m). En aquest punt hi ha les restes d'un pal de senyalització de la Secció Excursionista del Reus Deportiu.

Passem per davant de la font i anem cap a l'esquerra per un camí que va pel costat de la carretera; al seu inici hi ha pals de senyalització del Consell Comarcal i del Camí Natural.

0:03 2:28 8,300

El camí va cap a l'esquerra separant-se de la carretera; en aquest punt hi ha un pal de senyalització (947 m). Travessem una cadena.

0:03 2:31 8,455

Arribem a l'arbre monumental perelloner del Cisterer (945 m). Seguim endavant.

0:04 2:35

Passem pel costat d'un pal de senyalització que ens diu que falten 1,3 km per arribar a Prades.

0:04 2:39

Passem pel punt quilomètric 26 del Camí Natural Muntanyes de Prades.

0:02 2:41 9,235

Després de travessar una cadena, per l'esquerra se'ns uneix el camí que ve del coll del Vidrier (936 m); als enforcall hi ha pals de senyalització.

0:01 2:42 9,310

Desemboquem al camí dels Castellots, asfaltat (936 m); a la dreta hi ha pals de senyalització.

0:03 2:45 9,475

Quan el camí asfaltat fa un marcat revolt cap a la dreta hem de seguir endavant pel camí amb sòl de terra tot superant una cadena (936 m); a l'esquerra hi ha un pal de senyalització.

0:04 2:49 9,745

Travessem una cadena i arribem en una cruïlla de carrers (939 m); a l'esquerra hi ha un pal de senyalització. Hem de rebutjar els carrers laterals i seguir en la direcció que portàvem pel carrer de Reus.

A l'esquerra queda la creu de terme de Reus; passem per entremig d'edificacions i més endavant tornem a passar per entremig de camps.

0:03

2:52

9,890

A la dreta del camí hi ha un pal de senyalització que ens diu que passarem per damunt d'un petit pont romànic (938 m).

0:02

2:54

9,990

Pugem una mica i arribem a la cruïlla de la carretera T-701, que ve del coll d'Albarca, amb la carretera T-704 que ve d'Alcover (943 m). Hem de seguir cap a la dreta per la carretera T-701 que és el carrer de la Muralla.

0:02

2:56

10,135

Arribem a la plaça de Sant Roc on hi ha la creu del Portal (951 m); en aquest punt finalitzem l'etapa d'avui.

Equip de preparació (01/12/2016): Joan Andreu, Josep Olivella, Agustí Poch, Isidre Poch

ARBRES MONUMENTALS

Alzina del Mas de la Barba

Espècie: *Quercus ilex*

A un marge al costat mateix del Mas de la Barba o Bàrbara trobem bonica i corpulenta alzina del mateix nom.

Ramon Amigó escriu que "La reducció de la paraula Bàrbara per Barba, que és com molta gent l'anomena ara, ja és antiga, comprovada al principi del segle passat (l'autor es refereix al segle XIX).

El Mas va ésser habitat fins a 1944, quan uns malfactors el dia 2 de febrer d'aquell any, van assassinar el propietari Pere Juncosa Martorell, víctima d'unes venjances de postguerra, que no se sap que s'hagin aclarit. El Mas de Barba es troba al peu del camí vell que uneix Siurana amb Prades i és un dels pocs de tota la rodalia que encara es manté dret.

Perelloner del Cisterer

Espècie: *Pyrus spinosa*

Aquest exemplar de perelloner, segurament centenari, presideix una extensa zona de conreus i prades de l'altiplà de Prades. El tronc és curt, es bifurca en dos besses que conformen una copa d'aspecte compacte de color verd clar, i que a la primavera s'omple de boniques flors blanques.

Es troba a la partida del Cap del Pla, a la part agrícola del sud del terme, a 3 km des de Prades direcció sud, a tocar del Camí Natural de Prades. Per arribar des de Prades cal prendre la carretera T-704 (C-322) en direcció al Coll de Capafonts on la carretera es bifurca cap a Capafonts (i Alcover) i la Febró (i l'Aleixar). La Perera està situada al km 35,5 a la dreta de la carretera.

Les ventades del cicló Klaus (2009.01.24) li van trencar una besa.

PRADES

El municipi de Prades està situat al centre de les muntanyes del seu nom en un extrem de la comarca del Baix Camp entre el Priorat, la Conca de Barberà i l'Alt Camp. El seu terme ocupa una extensió de 33,10 km² i limita amb els de la Febró (sud) i Capafonts (est) de la mateixa comarca, Mont-ral (est) de l'Alt Camp, Vimbodí (nord-est) i Vilanova de Prades (nord-oest) de la Conca de Barberà i Cornudella (oest i sud-oest) del Priorat.

El nus orogràfic de les muntanyes de Prades ocupa pràcticament tot el terme, el qual és, doncs, molt esquerp, entre els 900 i 1.000 metres d'altitud. Al sud de la vila hi ha el coll de Prades (947 m), que és el punt d'unió de les dues branques en què es troba subdividit el conjunt muntanyós. En l'alineació sud-occidental es destaquen la Gritella (1.098 m), al límit amb Cornudella (Priorat), i el pic de Cantacorbs, ja fora de la comarca, mentre que a l'alineació nord-oriental hi ha el punt culminant del massís al tossal de la Baltassana (1.201 m), flanquejat a l'est per la mola d'Estat (1.135 m) i al nord pel puig de Sales (1.043 m), tots al límit amb la Conca de Barberà.

L'amfiteatre que formen les muntanyes de Prades al voltant de la vila és drenat pels barrancs de la Font, de Tillans, dels Rossinyols, de Rius, que afluïxen per la dreta al riu de Prades, capçalera del riu de Montsant, afluent del de Siurana per l'esquerra. Igualment hi té capçalera, al vessant septentrional, el Francolí, ja dins de la comarca de la Conca de Barberà.

El 75% de l'extensió del terme no s'aprofita per a l'agricultura i es dedica al pasturatge o a la garriga i els boscs de pins, roures i alzines. Pràcticament la meitat de les terres de conreu es dedica a cereals i patates i l'altra a avellaners, ametllers i castanyers. L'agricultura subsisteix i el poble ha pres empenta com a lloc de segona residència però en canvi la ramaderia pràcticament ha desaparegut i això que era de gran importància la fira de tres dies que es feia per Sant Bartomeu.

Se suposa que els àrabs hi edificaren un castell, que fou especialment fortificat vers el 1090 a causa de l'avanç de Ramon Berenguer III pel Penedès i el Gaià, i que es conquerí abans del 1153, quan totes les muntanyes de Prades estaven ja en poder dels comtes catalans. La carta de població atorgada per Ramon Berenguer IV és del 1159 i en ella es cedia als habitants del lloc de *Pratis* el terreny per construir les cases i les terres de conreu, la lliure utilització i possessió dels prats i boscs de tota la muntanya de Siurana, i els drets damunt l'església i la ferreria. Cap al 1170 els sarraïns que havien restat a les muntanyes de Prades i Siurana es revoltaren i foren expulsats del territori per Ramon Berenguer IV.

Aviat Prades prengué relleu i prova d'això és la cita que es fa del seu mercat el 1200 esmentant-se la *mesuram de Pratis*; amb el temps s'arribaren a fer quatre fires de bestiar a l'any. Prades contribuí a l'expedició de Jaume I a Mallorca amb homes i cavalls i vint donzelles del poble foren cridades pel rei per al repoblament de València. El mateix Jaume I cedí, el 1221, la vila i rendes a la seva primera muller.

Pel mateix temps el rei i l'arquebisbe Aspàreg de la Barca encarregaven al prior de Scala Dei la predicació per les muntanyes de Prades contra el catarisme que s'hi havia estès, motiu pel qual li cediren delmes i senyories per crear el priorat de la cartoixa. El 1262, Pericó de Batzemig i la seva muller, acusats d'heretgia, fugiren i els seus béns foren cedits al priorat.

Durant la Primera Guerra Carlina Prades fou el quarter general del carlí Tristany i en ser ocupada pel general Gurrea, fou lliurada al saqueig i incendiada i tots els seus defensors afusellats després d'haver-los fet cavar la pròpia fossa. En la Tercera Guerra Carlina un dels caps de més anomenada fou el Nen de Prades, un adolescent que es deia Balcells, amb una gran intuïció estratègica, que sense saber de lletra formà una partida al davant de la qual morí als vint anys.

La vila de Prades és al centre de l'altiplà del cim de les muntanyes, a 950 metres d'altitud, perfectament comunicada amb camins, d'origen medieval, amb tots els pobles de la rodalia. La seva plaça porxada, mostra de l'antiga esplendor, és d'una gran bellesa i té gran anomenada, sobretot la font esfèrica de caire renaixentista, reproduïda al Poble Espanyol de Barcelona.

De les seves antigues fortificacions resten només alguns trossos de muralla, basaments de torres i dos notables portals adovellats; del castell de Prades sols resta el record i algun vestigi de la seva església romànica.

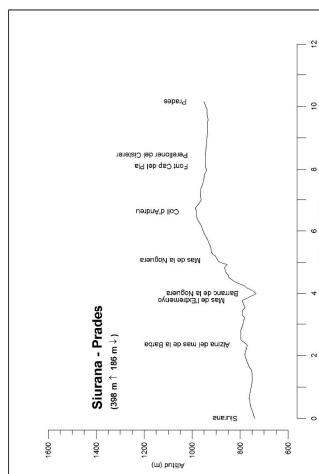
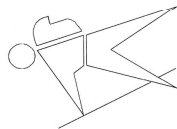
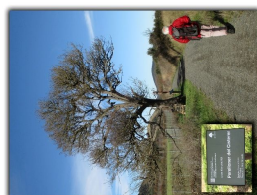
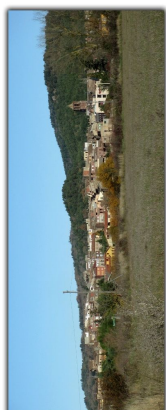
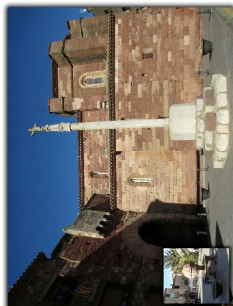
És important l'església parroquial de Santa Maria, d'una gran nau, de transició del romànic, al qual pertany la porta lateral, al gòtic, amb elements renaixentistes, com la façana principal; l'absis és sisavat i té angles reforçats per contraforts. Davant la porta lateral que s'obre vora el portal de la muralla hi ha una creu de terme possiblement del segle XIII.

Els edificis són de pedra vermella triàsica, la dita pedra esmoladora. Això ha fet que Prades sigui coneguda com la *Vila Vermella*.

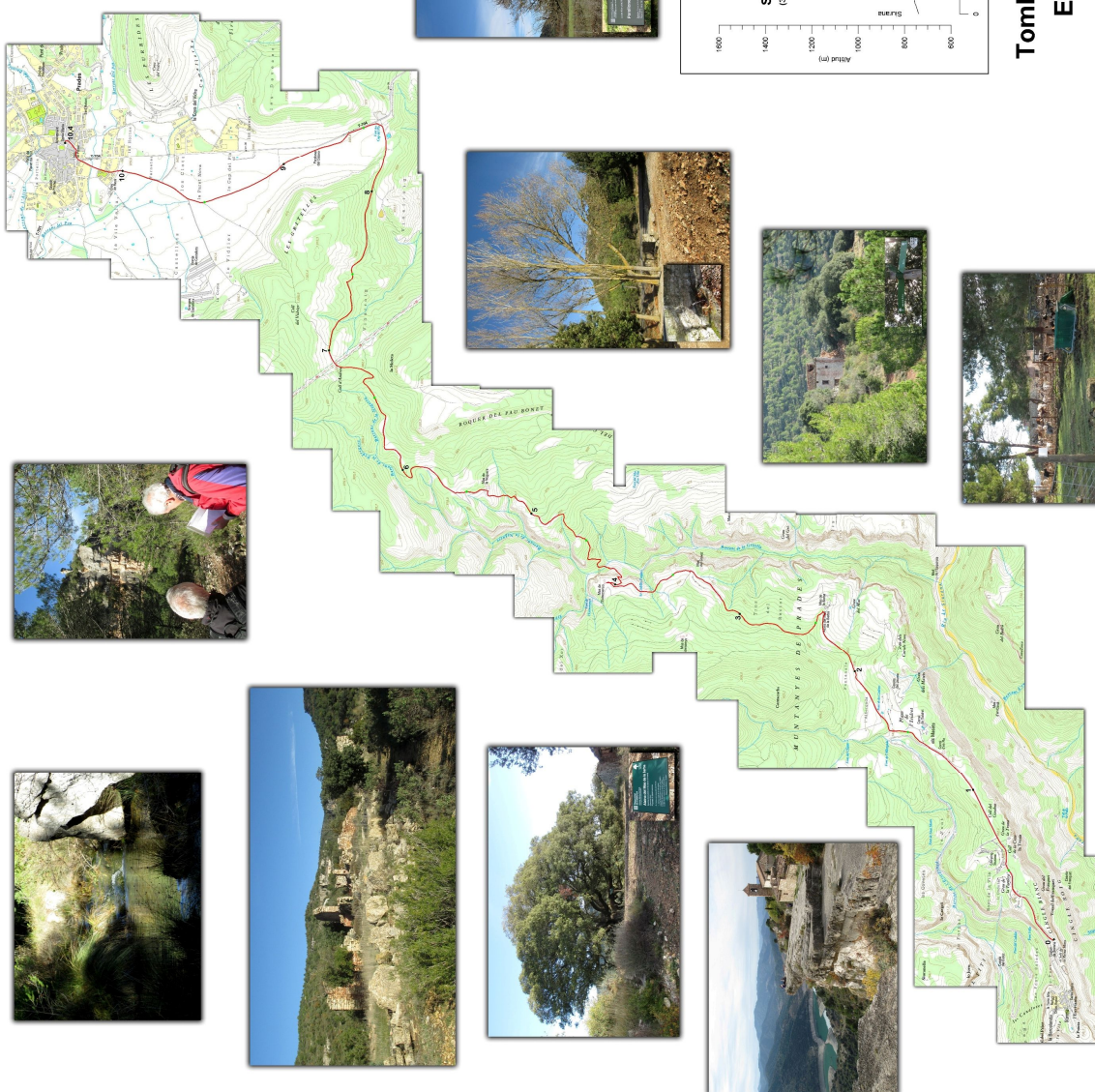
BIBLIOGRAFIA

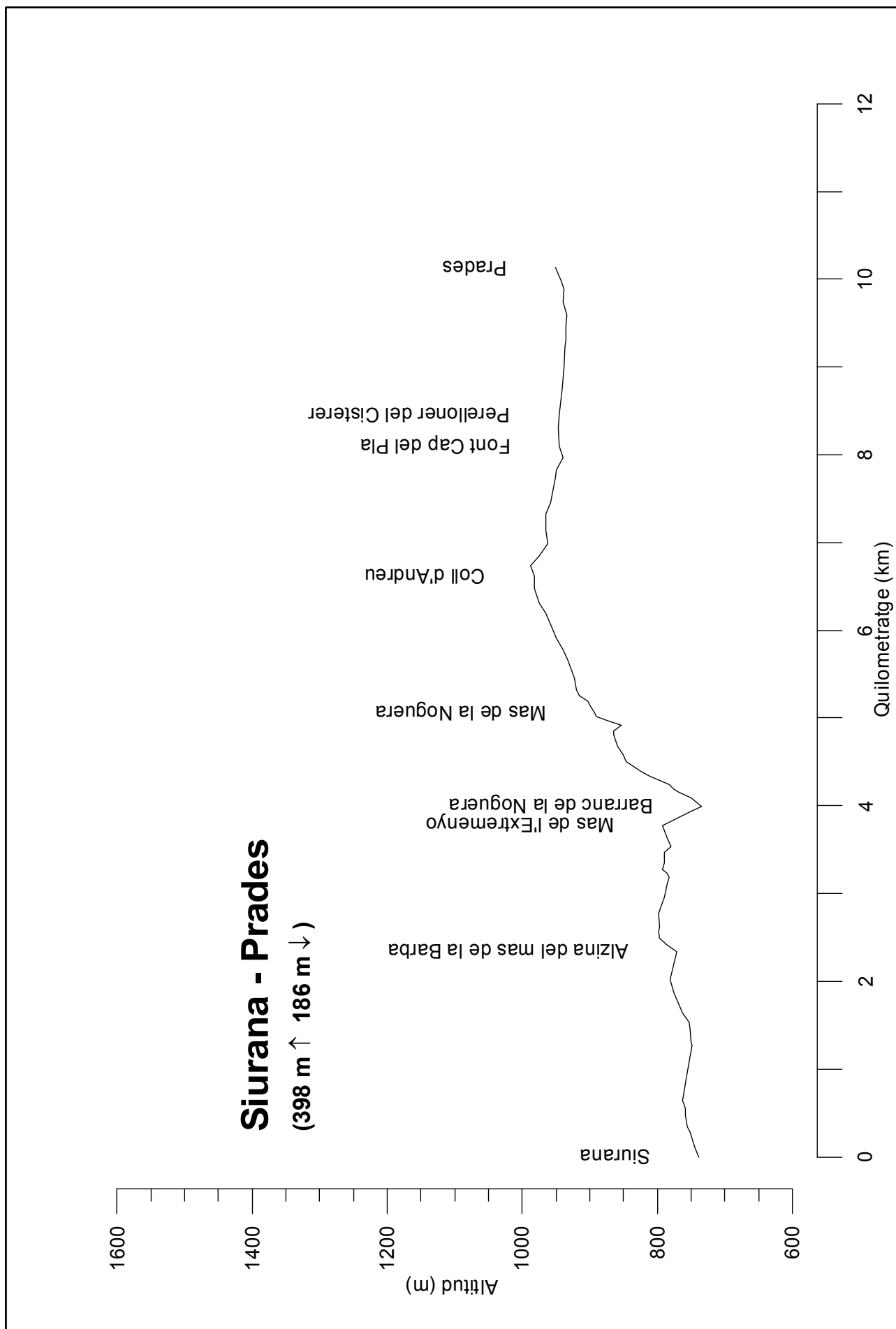
- ** Institut cartogràfic de Catalunya
<http://www.icc.cat/>
- ** Enciclopèdia Catalana
<http://www.enciclopedia.cat/>
- ** Muntanyes de Prades
Editorial Alpina (2013)
- ** El Brogit de la Vall
<http://www.brogitdelavall.cat/>
- ** Arbres monumentals
<http://parcsnaturals.gencat.cat/ca/coneixeu-nos/arbres-monumentals/>

Agustí Poch, desembre de 2016

Tomb per les Muntanyes de Prades Etapla 11 18 Desembre 2016 Siurana - Prades

Talida
AE 60
anys